แนวทางการบูรณาการและกลวิธีการจัดการเรียนการสอนตัวอักษรจีน
Integration Guidelines and Strategies for Teaching Chinese Characters

ชาญเดช เทียนทอง*

Chandat Thianthong [1]*

Received: 28 September 2024 **Revised:** 16 January 2025 **Accepted:** 8 May 2025

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายปัญหาในการเรียนและการสอนตัวอักษรจีนของผู้เรียนชาวไทย และเพื่อเสนอแนะแนวทางการสอนแบบบูรณาการโดย ผ่านการศึกษาจากเอกสาร ตำราเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพบว่าในปัจจุบันผู้เรียนชาวไทยมีปัญหาการเรียนตัวอักษรจีนในหลายด้าน อันมีผลมาจากโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหา วัสดุการสอน และวิธีการสอนของครูที่ขาดความน่าสนใจ นอกจากนี้ยังขาดกิจกรรมการสอนตัวอักษรจีน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียนในแง่ของทัศนคติที่ส่งผลเชิงลบต่อตัวอักษรจีน ความเข้าใจหลักการจดจำตัวอักษรจีน และหลักการเขียนตัวอักษรจีนที่ถูกต้อง อันจะส่งผลกระทบต่อผู้เรียนในระยะยาว จากปัญหาเหล่านี้ ผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูลและแนวทางการเรียนรู้หลากหลายเพื่อช่วยแก้ไขปัญหา พร้อมเสนอแนะแนวทางในการบูรณาการความรู้ที่เกี่ยวข้องเข้าสู่กลยุทธ์การสอนตัวอักษรจีน ซึ่งผู้สอนจะสามารถเลือกใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนตัวอักษรจีนของผู้เรียนชาวไทยได้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ตัวอักษรจีนของผู้เรียนชาวไทยได้ โดยแนวทางการสอนตัวอักษรจีนแก่ผู้เรียนชาวไทยที่นำเสนอมีแนวทางทั้งหมด 2 แนวทางคือ แนวทางที่ 1. การสอนวิวัฒนาการของตัวอักษรจีน และแนวทางที่ 2. การสอนองค์ประกอบของตัวอักษรจีน ซึ่งในแนวทางการสอนที่ 2 แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นย่อยได้แก่ 2.1) เส้นขีดพื้นฐานของตัวอักษรจีน 2.2) ลำดับการขีดพื้นฐานตัวอักษรจีน และ 2.3) โครงสร้างของตัวอักษรจีน นอกจากนี้แนวทางการสอนในแต่ละด้านยังประกอบด้วย 2 ประเด็นด้วยกันคือ ประเด็นที่ 1. กลวิธีการสอนตัวอักษรจีน และประเด็นที่ 2. การบูรณาการการสอนตัวอักษรจีน

คำสำคัญ: ตัวอักษรจีน, การจัดการการเรียนรู้, แนวทางการสอน, การบูรณาการการสอน

Abstract

This academic article aimed to explain the challenges faced by Thai learners in studying and teaching Chinese characters and to propose an integrated teaching approach. The study

[1] อาจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาจีน, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

[1] Lecturer of Teaching Chinese Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, PhranakhonSi Ayutthaya Rajabhat University

* Corresponding author: Chandat Thianthong, Email: chandat@aru.ac.th

was conducted by reviewing relevant documents, textbooks, and research. The findings revealed that Thai learners encountered numerous difficulties in learning Chinese characters, which stemmed from curriculum structure, content, teaching materials, and teaching methods that lacked engagement. Additionally, the absence of Chinese character teaching activities directly affected learners by fostering negative attitudes toward Chinese characters, a lack of understanding of principles for memorizing characters, and insufficient knowledge of correct writing principles. These issues posed long-term impacts on learners.

To address these challenges, the author compiled various learning approaches and proposed strategies for integrating relevant knowledge into the teaching of Chinese characters. These strategies allowed teachers to adopt suitable teaching methods tailored to Thai learners, thereby enhancing their efficiency in learning Chinese characters. The proposed teaching strategies for Thai learners were categorized into two main approaches: 1) Teaching the evolution of Chinese characters and 2) Teaching the components of Chinese characters, which were further divided into three subtopics: 2.1) Basic strokes of Chinese characters, 2.2) Stroke order of Chinese characters, and 2.3) Structure of Chinese characters. Moreover, each teaching approach comprised two key aspects: 1) techniques for teaching Chinese characters and 2) the integration of Chinese character teaching methods.

Keywords: Chinese Characters, Learning Management, Teaching Approach, Teaching Integration

บทนำ

ปัจจุบันภาษาจีนถือเป็นภาษาที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากในโลกและประเทศไทย อีกทั้งจากการคาดการณ์ทางสถิติของ Zaheer (2024) บนเว็บไซต์ของ Yahoo Finance ระบุว่าภาษาจีนจะกลายเป็นภาษาที่มีผู้คนใช้มากที่สุดเป็นอันดับ 1 ของโลกในปี 2050 ซึ่งในปัจจุบันภาษาจีนถือเป็นภาษาลำดับที่ 2 ที่มีผู้ใช้มากที่สุดในโลกจำนวน 1,118 ล้านคน รองจากภาษาอังกฤษที่มีผู้ใช้ประมาณ 1,452 ล้านคนทั่วโลก อีกทั้งจากการรายงานข่าวของไทยรัฐเปิดเผยข้อมูลของ Haina Xiang ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาดระดับภูมิภาค ประจำเอเชียแปซิฟิกของ Duolingo ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันเรียนภาษาชั้นนำที่มีภาษาให้เรียนมากกว่า 30 ภาษา ได้เปิดเผยว่าคนไทยเรียนภาษาจีนผ่านแอป Duolingo เพิ่มขึ้นร้อยละ 146 ในปี 2566 ทำให้ภาษาจีนถือเป็นครอ์สเรียนภาษาที่เติบโตเร็วที่สุดในประเทศไทย ซึ่งกลุ่มผู้เรียนอายุระหว่าง 18-24 ปีเป็นกลุ่มอายุที่เรียนมากที่สุด (Thairath Money, 2024) และจากการเข้าพบกันของนายหู จี้ผิง รองผู้อำนวยการใหญ่ของศูนย์แลกเปลี่ยนและส่งเสริมความร่วมมือด้านภาษาจีนระหว่างประเทศ (Center for Language Education and Cooperation - CLEC) กระทรวงการศึกษาของจีน และศ.ดร.นพ.สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ร่วมหารือกับคณะผู้บริหารของ CLEC เกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาภายใต้กรอบความร่วมมือว่าด้วยการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนที่ได้ร่วมลงนามไว้ตั้งแต่ปี 2565 ซึ่งมีตัวอย่างโครงการความร่วมมือคือ 1.โครงการครูอาสาสมัครชาวจีนมาสอนในมหาวิทยาลัยไทย 2.โครงการจับคู่ความร่วมมือมหาวิทยาลัยไทย-จีน

3.โครงการทุนการศึกษาระดับปริญญาตรี (3+1) และ4.โครงการจัดการแข่งขันกล่าวสุนทรพจน์และความรู้ภาษาจีน อีกทั้งการร่วมมือให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยอีกด้วย (พรนภา สวัสดี, 2566) จากข้อมูลดังกล่าวเห็นได้ชัดว่าการเรียนภาษาจีนในประเทศนั้นกำลังได้รับความนิยมอย่างมากในยุคปัจจุบัน

แต่เมื่อศึกษารายละเอียดและวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยอย่างละเอียดแล้วนั้นกลับพบว่าสภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยได้รับการส่งเสริมในด้านนโยบายเป็นหลัก เมื่อเรามองถึงสภาพการจัดการเรียนการสอน หรือมุมมองของผู้เรียน ยังคงพบปัญหาและอุปสรรคอยู่มาก ซึ่งเมื่อพูดถึงภาษาจีน สิ่งที่ผู้คนมักจะนึกถึงเป็นสิ่งแรกก็คือ “ตัวอักษรจีน” และตัวอักษรจีนยังเป็นสิ่งสำคัญพื้นฐานต่อการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของภาษาจีน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้สอนและผู้เรียนนั้นจะมองข้ามมิได้ (Jaruwan et al., 2022) แต่ในการจัดการเรียนการสอนเรื่องตัวอักษรจีนนี้ยังคงพบปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนอยู่หลาย ๆ ประเด็น และไม่ว่าจะเป็นในระดับมัธยมศึกษา อุดมศึกษา หรือบัณฑิตศึกษา จากการศึกษาของ พิชัย แก้วบุตร (2564) กล่าวถึงสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนของครูในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแผนการเรียนภาษาจีนในภาพรวม พบว่าปัญหาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร โครงสร้างทางเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ยังเป็นปัญหาต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาจีน ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคของผู้เรียนต่อการเรียนภาษาจีนได้ในอนาคต และจากผลการศึกษาวิจัยพบว่าในระดับอุดมศึกษาก็ยังพบข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาจีนซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ประเด็น คือ 1.การเขียนเส้นขีด และ 2.การนำตัวจีนตัวอื่นมาเขียนแทนที่ตัวที่ถูกต้อง (ปารีชะ รักเกื้อ และรัฐพร ศิริพันธุ์, 2564) ซึ่งสอดคล้องกันการศึกษาปัญหาการเรียนตัวอักษรจีนของ Naris (2022) ที่พบว่าการเรียนการสอนตัวอักษจีนนั้นถือเป็นเรื่องยาก ตัวอักษรจีนมีจำนวนมาก และสำหรับผู้เรียนขั้นเริ่มต้นมักมีทัศนคติเชิงลบต่อการเรียนตัวอักษรจีน ผู้เรียนไม่เข้าใจหลักวิธีการจำ การเรียนส่วนใหญ่จึงเกิดจากการท่องจำที่ขาดหลักการในการเขียนตัวอักษรจีน อันเป็นผลมาจากกระบวนการจัดรูปแบบการสอนที่ไม่น่าดึงดูดและไม่น่าสนใจ อีกทั้งขาดกิจกรรมการสอนตัวอักษรจีนที่หลากหลาย จากการค้นคว้าเรื่องผลการศึกษาสภาพการเรียนตัวอักษรจีนของนักศึกษาวิชาเอกภาษาจีน ระบุว่าผู้สอนยังขาดเทคนิคการสอน และวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่น่าสนใจ อันส่งผลกระทบต่อการเรียนตัวอักษรจีนของผู้เรียน (ชาญเดช และสุชานา, 2565)

ดังนั้นบทความวิชาการนี้จะนำเสนอกลวิธีการสอนตัวอักษรจีน และการบูรณาการกลวิธีการสอนตัวอักษรจีน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเลือกใช้กลวิธีการสอนตัวอักษรจีนต่อไป คำว่ากลวิธีตามความหายของราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ได้ให้ความหมายไว้ว่า “วิธีพลิกแพลง โดยอาศัยความรู้ความชำนาญ” คำว่าการบูรณาการ ตามความหายของราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายไว้ว่า “กระบวนการผสมผสานเชื่อมโยงองค์ความรู้ตั้งแต่ 2 องค์ความรู้ขึ้นไปเข้าด้วยกันอย่างสอดคล้องเป็นระบบ” และคำว่าสอน ตามความหายของราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ให้ความหมายไว้ว่า “บอกวิชาความรู้ให้” ซึ่งเมื่อรวมกันแล้วคำว่าบูรณาการกลวิธีการสอนตัวอักษรจีนจึงได้ความหมายว่า การเลือกใช้องค์ความรู้มากกว่า 2 สิ่งในการจัดการเรียนการสอนตัวอักษรจีนพลิกแพลงองค์ความรู้อย่างมีระบบผ่านวิธีการที่ชำนาญการเพื่อถ่ายทอดและดึงดูดผู้เรียน ให้เกิดความสนใจและจดจ่อกับเนื้อหาที่กำลังจัดการเรียนการสอน ซึ่งสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้เรื่องตัวอักษรจีนจะต้องอาศัยความรู้ความ

เข้าใจของผู้สอนเป็นสำคัญ อีกทั้งการเลือกใช้รูปแบบการสอน กลวิธีการสอน ลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม รวมไปถึงความสร้างสรรค์ และบูรณาการกลวิธีการสอนภาษาจีนที่หลากหลาย เพื่อเป็นส่วนช่วยในการถ่ายทอดองค์ความรู้ และเพื่อเกิดประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนให้ได้มากที่สุด

เนื้อหา

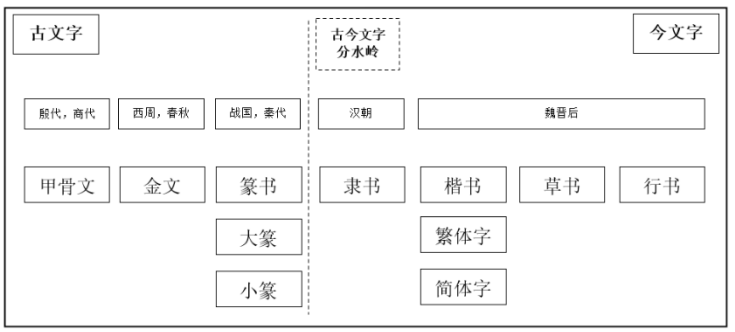
แนวทางบูรณาการกลวิธีการสอนตัวอักษรจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทย ผู้เขียนได้เสนอแนวทางไว้เป็นด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ แนวทางที่ 1. วิวัฒนาการตัวอักษรจีน และแนวทางที่ 2. องค์ประกอบของตัวอักษรจีน ประกอบด้วย 2.1 เส้นขีดพื้นฐานตัวอักษรจีน 2.2 ลำดับขีดพื้นฐานตัวอักษรจีน และ2.3 โครงสร้างพื้นฐานตัวอักษรจีน ซึ่งได้เสนอกลวิธีการสอนตัวอักษรจีน และการบูรณาการการสอนตัวอักษรจีนไว้ ดังต่อไปนี้

1. วิวัฒนาการตัวอักษรจีน

อักษรจีนถือเป็นอักษรที่มีความพิเศษแตกต่างจากอักษรส่วนใหญ่ในโลก ซึ่งความพิเศษนี้คือการที่ตัวอักษรจีนนั้นมีวิวัฒนาการมาจากรูปภาพ จากการให้ข้อมูลของ Prof. Dr. Wang Guiyuan, School of Arts, Renmin University of China ระบุว่าอักษรจีนคือการวาดภาพแสดงรูปทรงส่วนประกอบของวัตถุใดวัตถุหนึ่งขึ้นมา เพื่อให้ภาพนั้นสื่อถึงความหมายที่ต้องการ ต่อมารูปแบบที่เป็นภาพต่าง ๆ ก็ค่อย ๆ ถูกแทนที่เป็นภาพสัญลักษณ์ที่ง่ายขึ้น กล่าวคือจากรูปภาพกลายเป็นตัวอักษร การวิวัฒนาการของตัวอักษรจีนต้องอาศัยระยะเวลาในการวิวัฒนาการรูปแบบโครงสร้างมาอย่างยาวนานจนกลายมาเป็นตัวอักษรจีนในปัจจุบัน โดยอักษรจีนโบราณที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศจีนมีการค้นพบได้ปรากฏหลักฐานทางโบราณคดีว่าอยู่ในช่วงของราชวงศ์ซาง 商代 ซึ่งมีอายุราว 3-4 พันปี เป็นอักษรที่สลักลงบนกระดองเต่าและกระดูกสัตว์ หรือที่รู้จักกันในชื่อ 甲骨文 ซึ่งพบตัวอักษรเดี่ยวราว 4,500 ตัว แต่มีเพียง 1,500 ตัวที่สามารถแยกแยะและทำความเข้าใจได้ (Tang, 2022) ซึ่งหลังจากยุคของอักษร 甲骨文 ก็จะมีอักษรประเภทอื่นที่เกิดขึ้นใหม่ หรือเรียกว่าการวิวัฒนาการของตัวอักษรจีน ในการวิวัฒนาการของตัวอักษรจีนนี้ก็คือการที่ตัวอักษรในยุคก่อนหน้าถูกปรับเปลี่ยนรูปร่างของตัวอักษรให้มีความซับซ้อนน้อยลง เขียนง่ายมากยิ่งขึ้นไปตามลำดับของขั้นการวิวัฒนาการ (Chen, 2013) อักษรจีนสามารถแบ่งช่วงของการวิวัฒนาการไว้ได้ดังนี้

1. Oracle bone script: 甲骨文; pinyin: jiǎgǔwén （殷代，商代）
2. Chinese bronze inscriptions: 金文; pinyin: jīnwén （西周，春秋）
3. Seal script: 篆书; pinyin: zhuànshū （战国大篆 – 秦代小篆）
4. Clerical script: 隶书; pinyin: jīnwén （汉朝）
5. Regular script: 楷书; pinyin: kǎishū （繁体字–简体字）
6. Cursive scrip: 草书; pinyin: cǎoshū
7. Semi-cursive scrip: 行书; pinyin: xíngshū

魏晋后

ภาพที่ 1 ผังวิวัฒนาการตัวอักษรจีน

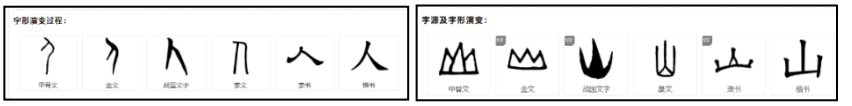
จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการตัวอักษรจีนที่ผู้เขียนได้สรุปจัดทำไว้ เพื่อง่ายต่อการมองภาพรวมของลำดับการวิวัฒนาการตัวอักษรจีน ลักษณะเด่นของการวิวัฒนาการตัวอักษรจีนคือการที่ตัวอักษรจีนในแต่ละลำดับการวิวัฒนาการนั้นจะมีจุดเด่นและลักษณเฉพาะ โดยอธิบายได้ดังนี้ อักษร甲骨文 จะมีลักษณะเป็นรูปภาพมากกว่าจะมองว่าเป็นตัวอักษร และมีลักษณะเป็นวงรี มีขนาดเล็กใหญ่ที่แตกต่างกันไป และในช่วงแรกของตัวอักษรกระดองเต่า จะมีลักษณะการแกะสลักที่ใหญ่และซับซ้อน เมื่อผ่านวิวัฒนาการตัวอักษรนั้นจะมีความซับซ้อนน้อยลง และในที่สุดตัวอักษร 甲骨文จึงมีลักษณะของตัวอักษรที่คล้างคลึงกับอักษร 金文 (เกรียงไกร, 2022) และเมื่อถึงในลำดับของอักษร 篆书 ซึ่งจะแบ่งออกเป็นอักษร 大篆 และ小篆 โดยมีจุดเด่นของอักษรที่แตกต่างกันดังนี้ 1.大篆 ลักษณะเด่นคือ “หนาเรียบง่าย งดงามและมีสีสัน” หรือในภาษาจีนคือ “浑厚朴茂、绚熳多姿” และ 2.小篆 ลักษณะเด่นคือ “均匀齐整、圆转流畅” “สม่ำเสมอ เรียบร้อยกลมและเรียบ” (Qu, 2022) ต่อมาในช่วงของอักษร 隶书 ถือเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างภาษาจีนโบราณ 古文字 มาเป็นภาษาจีนในปัจจุบัน 今文字โดยมีลักษณะเด่นคือ เปลี่ยนแปลงจากอักษรก่อนหน้าที่มีลักษณะของตัวอักษรที่ยาวและสั้นแตกต่างกัน มีลักษณะที่เป็นระเบียบ ถือเป็นรากฐานของตัวอักษรจีนในปัจจุบัน ซึ่งการอธิบายรูปแบบการวิวัฒนาการของตัวอักษรจีนอย่างละเอียดนั้นถือเป็นกลวิธีการสอนอย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะการจำจดตัวอักษรจีนของผู้เรียนได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pan et al. (2021) ที่เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนตัวอักษรจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยไว้ว่า หนึ่งในกลวิธีการสอนตัวอักษรจีนให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นนั้นคือการลงในรายละเอียดของการศึกษาตัวอักษรจีนอย่างละเอียด เช่น วิวัฒนาการตัวอักษรจีน โครงสร้างของตัวอักษรจีน ตำแหน่งของส่วนประกอบในตัวอักษรจีน และการเปรียบเทียบส่วนประกอบอักษรจีนที่คล้ายกัน

1.1 กลวิธีการสอนเรื่องวิวัฒนาการตัวอักษรจีน

กลวิธีที่ 1 ผู้สอนควรสอดแทรกเรื่องวิวัฒนาการตัวอักษรจีนเข้าร่วมกับการเรียนการสอนตัวอักษรจีนถือเป็นอีกหนึ่งกลวิธีการสอนที่ช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดเรียนรู้ตัวอักษรจีนในรูปแบบใหม่ ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าผู้เรียนเองยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวอักษรจีน ทำให้ขาดความเชื่อมโยงทางความรู้และเกิดการเรียนรู้แบบท่องจำ การสอดแทรกวิวัฒนาการตัวอักษรจีนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาจะเป็นสิ่งที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจถึงที่มาที่ไปของตัวอักษรจีนได้ดียิ่งขึ้น (Guo, 2024) วิธีการสอนแบบผสมผสานสอดแทรกวิวัฒนาการตัวอักษรจีนเข้ามาจะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนได้เปิดมุมมองต่อตัวอักษรจีนใหม่ ๆ เข้าใจถึงรากของตัวอักษร ยกตัวอย่างเช่น การแสดงภาพเปรียบเทียบตัวอักษรจีนโบราณและตัวอักษรจีนในปัจจุบันให้กับผู้เรียน พร้อมทั้งอธิบายการเปลี่ยนแปลงตัวอักษร เพื่อเปรียบเทียบถึงความแตกต่างและบอกเล่าความเป็นมาของตัวอักษรจีนได้อย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจตัวอักษรจีนอย่างลึกซึ้ง และช่วยเพิ่มความสนใจของผู้เรียนต่อการเรียนตัวอักษรจีน ได้มากกว่าการท่องจำหรือคัดตัวอักษรจีนเพียงอย่างเดียวได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Zeng (2021) ที่กล่าวว่าการช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมและวิวัฒนาการของตัวอักษรจีนจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้อักษรจีนได้ดีขึ้น Dai (2024) การสอนวัฒนธรรมตัวอักษรจีนมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเนื้อหาในการสอนวัฒนธรรมตัวอักษรจีนส่วนใหญ่จะประกอบด้วยข้อมูลความหมายของตัวอักษรจีน โครงสร้างอักษร และวัฒนธรรมที่มีอยู่ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง และได้เสนอ กลยุทธ์การสอนตัวอักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมตัวอักษรจีนไว้อีกด้วย

กลวิธีที่ 2 ผู้สอนควรอธิบายลักษณะเด่นของตัวอักษรจีนแต่ละช่วงของการวิวัฒนาการอย่างชัดเจน ทำความเข้าใจความเหมือนและความแตกต่างของอักษรจีนในแต่ละยุคสมัย รวมถึงลักษณะเฉพาะของวิวัฒนาการของอักษรจีนในราชวงศ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงลักษณะเด่นของตัวอักษรจีนแต่ละยุค อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจว่ามีลักษณะเด่นที่แตกต่างกันของอักษรในแต่ละยุคอย่างไร โดยการใช้รูปภาพ หรือภาพเคลื่อนไหวของตัวอักษรจีนในแต่ละยุคเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kan et al. (2020) ที่กล่าวว่าอักษรจีนเป็นสัญลักษณ์ของอารยธรรมในวัฒนธรรมจีนและมีวิวัฒนาการที่ยาวนาน ดังนั้นการนำองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิวัฒนาการตัวอักษรจีนในแต่ละยุคมาสอนนั้นจะช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจถึงความเป็นมาของตัวอักษร เกิดภาพจำและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนตัวอักษรจีนได้ในอนาคต

กลวิธีที่ 3 ผู้สอนควรจะต้องจัดวางลำดับเนื้อหาในการอธิบายผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งควรจะเริ่มจากการสอนอักษรที่มีความใกล้ตัวก่อน อักษรที่มีความไกลตัวและอักษรหรือคำที่เป็นรูปธรรมก่อนการสอนตัวอักษรจีนที่เป็นนามธรรม เช่น สอนตัวอักษรโบราณเกี่ยวกับคน ธรรมชาติ ข้าวของเครื่องใช้ ซึ่งตัวอักษรที่เกี่ยวข้องยกตัวอย่างเช่น คน 人、มือ手、พระจันทร์ 月、ก้อนเมฆ 云、ภูเขา 山、ไม้ 木、น้ำ 水 、มีด 刀、บ้าน 家 หรือนก 鸟 เป็นต้น (Mandarin Blueprint, n.d.)

ภาพที่ 2-3 ลำดับการพัฒนาการตัวอักษรจีนคำว่าคน 人 / 山

กลวิธีการสอนตัวอักษรจีนควรจะต้องนำเรื่องวิวัฒนาการตัวอักษรจีนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหา ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญการบอกเรื่องราวของตัวอักษรจีนตั้งแต่ยุคเริ่มต้น ผ่านการเวลาและการเปลี่ยนแปลงมาจนถึงอักษรจีนในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้และเข้าใจตัวอักษรจีนตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อต่อยอดในการเรียนตัวอักษรจีนในอนาคตด้วยความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Chen (2013) ที่ระบุว่าการเรียนการสอนวิวัฒนาการตัวอักษรจีนนั้น จะมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความเข้าใจที่ดีต่อผู้เรียน เพราะเป็นการแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของแต่ละยุคสมัย และเข้าใจกระบวนการของการวิวัฒนาการ ผู้เรียนจะมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อการเรียนภาษาจีนในอนาคต

1.2 การบูรณาการการสอนตัวอักษรจีน เรื่อง วิวัฒนาการตัวอักษรจีน การสอนตัวอักษรจีนเรื่องวิวัฒนาการตัวอักษรจีน ไม่เพียงแต่เป็นการเรียนรู้ตัวอักษรจีนเท่านั้น แต่เป็นการเรียนรู้เรื่องราวประวัติศาสตร์ชาติจีนผ่านการเปลี่ยนแปลงของตัวอักษรจีนอีกด้วย ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงตัวอักษรจีนนั้นจะแฝงไปด้วยเรื่องราวทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของคนในแต่ละยุคแต่ละสมัย ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกันกับตัวอักษร จากการศึกษาเรื่องของปัจจัยและกฎการวิวัฒนาการตัวอักษรจีนระบุไว้ว่าพัฒนาการของตัวอักษรจีนสอดคล้องกับกฎแห่งเอกภาพของสิ่งที่ตรงกันข้าม หรือภาษาจีนคือ 对立统一规律 คือการเกิดความขัดแย้งระหว่างตัวอักษรแบบเก่าและแบบใหม่ โดยมีปัจจัยภายในคือความต้องการในการเขียนตัวอักษรจีนให้เร็วขึ้นและปัจจัยภายนอกคือการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (Xu, 2019) แนวทางการบูรณาการการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนเรื่องวิวัฒนาการตัวอักษรจีนนั้น ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างเพื่อเป็นแนวทางไว้ดังนี้ 1. การบูรณาการการสอนตัวอักษรจีนเรื่องวิวัฒนาการตัวอักษรจีนเข้ากับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของประเทศจีน เช่น การบูรณาการเข้ากับเรื่องสี่สุดยอดการค้นพบของจีน ซึ่งมีการค้นพบครั้งสำคัญของประวัติศาสตร์จีนคือ 1.การค้นพบเข็มทิศ 2.การค้นพบวิธีการทำกระดาษ 3.การค้นพบดินปืน และ 4.การค้นพบเทคนิคการพิมพ์ ซึ่งเรื่องที่เหมาะแก่การนำมาบูรณาการผู้เขียนได้นำเสนอไว้ทั้งหมด 2 เรื่อง คือ การค้นพบวิธีการทำกระดาษและการค้นพบเทคนิคการพิมพ์ การบูรณาการเรื่องนี้เข้ากับเรื่องวิวัฒนาการตัวอักษรจีนนั้น จะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ทั้งในด้านความเข้าใจถึงลักษณะของตัวอักษรไปพร้อมกับความเข้าใจว่าในแต่ละยุคสมัยนอกจากเกิดการเปลี่ยนแปลงทางรูปลักษณของตัวอักษรจีนแล้วนั้น ยังเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการค้นพบอะไรบ้าง ซึ่งหนังสือ China's Cultural Heritage เขียนโดย Han Jiangtang ให้ข้อมูลไว้อย่างละเอียดเกี่ยวกับการค้นพบทั้ง 4 (Han, 1999) ซึ่งผู้สอนสามารถหยิบยกมาใช้ประกอบการสอนได้อย่างดี

การบูรณาการที่ 1) การบูรณาการกับเรื่อง การค้นพบวิธีการทำกระดาษ ผู้สอนควรอธิบายถึงความเป็นมาของอักษรจีนโบราณไปพร้อมกับการอธิบายเรื่องของการค้นพบการทำกระดาษ ซึ่งก่อนหน้าการค้นพบนี้ชาวจีนเมื่อต้องการจะเขียนข้อความ ก็เป็นเรื่องที่ยากในการ

หาวัสดุใด ๆ มาใช้เขียน ยกตัวอย่างในยุคของจักรพรรดิฉิน ที่พระองค์จะต้องอ่านเอกสารราชการจากการเขียนหรือการแกะสลักตัวอักษรลงบนแผ่นไม้ไผ่หรือแผ่นไม้ (竹木简) ที่มีลักษณะยาวหนัก อยากต่อการใช้งาน ซึ่งอักษรที่ใช้คืออักษร篆书 แต่ด้วยลักษณะของไม้ที่มีขนาดแข็งและหนักทำให้เมื่อใช้งานจริงเกิดความไม่สะดวกสบาย ผู้คนจึงเริ่มมีการคิดค้นวิธีทำกระดาษขึ้น ต่อมาในราชวงศ์ฮั่นตะวันออกก็ได้มีการค้นพบการทำกระดาษขึ้น และเริ่มแพร่หลายได้รับความนิยมไปทั่วประเทศจีน หลักฐานชิ้นสำคัญอีกหนึ่งชิ้นที่ทำให้เรารู้ว่าในรางวงศ์ฉินนั้น มีการใช้แผ่นไม้ไผ่ในการเขียนข้อความ โดยในปี 2010 มหาวิทยาลัยปักกิ่งได้รับบริจาคแผ่นไม้ไผ่จำนวนหนึ่ง (Qin Bamboo Slips) จากต่างประเทศซึ่งมีจำนวนแผ่นไม้ไผ่ 763 แผ่น แผ่นไม้ 21 แผ่น นักโบราณคดีมหาวิทยาลัยปักกิ่งได้ทำการศึกษาเนื้อหาบนแผ่นไม้เหล่านี้พบว่าเนื้อความเขียนถึงเรื่องการเมืองโบราณ ดาราศาสตร์ ภูมิศาสตร์ คณิตศาสตร์ และวรรณกรรม เป็นต้น อีกทั้งยังพบเนื้อหานวนิยายเรื่อง “มีคนตายในไท่หยวน” 《泰原有死者》อีกด้วยซึ่งถือว่านี่คือวัตถุโบราณที่มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์จีนอย่างมาก (Zhao Zichong, 2020)

การบูรณาการที่ 2) การบูรณาการกับเรื่องการค้นพบเทคนิคการพิมพ์ ซึ่งการค้นพบนี้ตรงกับยุคของราชวงศ์สุย-ถาง ซึ่งตรงกับช่วงวิวัฒนาการของตัวอักษรในยุคของ隶书 ในการพิมพ์ชนิดนี้เรียกว่า 雕版印刷 หรือการพิมพ์แบบแกะพิมพ์ การพิมพ์แบบนี้จะต้องใช้แผ่นไม้แกะสลักตัวอักษรจีน ซึ่งจะต้องแกะสลักแบบกลับด้านตัวอักษร จากการรายงานของ Fujian Province Department of Culture เมื่อพิจารณาจากโบราณวัตถุทางวัฒนธรรมที่ขุดพบและบันทึกเอกสาร วัสดุการแกะสลักและการพิมพ์ของราชวงศ์ถังส่วนใหญ่เป็นสิ่งของเครื่องใช้ในประจำวันและศาสนา เช่น พระไตรปิฎก ปูมทางพุทธศาสนา เครื่องมือภาษา และธนบัตร นอกจาก ยังมีหนังสือภาพประกอบที่มีทั้งรูปภาพและข้อความอีกด้วย จากหลักฐานการค้นพบดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับอักษรจีนโบราณและการค้นพบเครื่องมือการพิมพ์นั้น ผู้สอนสามารถแตกประเด็นการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิด วิเคราะห์เพื่อหาคำตอบ โดยการเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องและช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Question Based Learning (Rungsinee et al., 2018) โดยสามารถแตกประเด็นคำถามได้ดังนี้ 1.อักษรจีนในสมัยสุย-ถาง 2.การค้นพบการพิมพ์ในยุคนี้มีชื่อเรียกว่าอะไร 3.การพิมพ์ในแม่พิมพ์ใช้อักษรจีนตามลำดับการวิวัฒนาการแบบใด 4.การพิมพ์แบบนี้มีข้อดี ข้อเสียอย่างไร เป็นต้น

2. องค์ประกอบของตัวอักษรจีน

อักษรจีนถือเป็นสัญลักษณ์และส่วนประกอบที่สำคัญของภาษาจีน สำหรับผู้เรียนชาวไทย ตัวอักษรจีนถือเป็นสิ่งที่ยากต่อการเรียนรู้ เพราะตัวอักษรจีนมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากตัวอักษรไทยโดยภาษาจีนจะเป็นภาษาที่แสดงถึงความหมาย (表意文字) ซึ่งแตกต่างจากภาษาไทยตรงที่ ภาษาไทยเป็นภาษาที่แสดงถึงเสียง (表音文字) ทำให้เกิดปัญหาต่อการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนชาวไทยอย่างมาก และถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน (Wang, 2017a)

ผู้สอนควรเสริมสร้างความรู้เรื่องตัวอักษรจีนให้กับผู้เรียนอย่างครอบคลุมทั้งเรื่องของเส้นขีด (笔画) ลำดับขีด (笔顺) และโครงสร้าง (结构) ของตัวอักษรจีน และเสริมความเข้าใจให้กับผู้เรียนในเรื่องของกฎการเขียนของตัวอักษรจีน (汉字书写规律) ในขณะเดียวกันการสอนตัวอักษรจีนให้มีประสิทธิภาพ

และเสริมความเข้าใจของผู้เรียน ผู้สอนจำเป็นจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านของตัวอักษรจีนคือ 1.รูปลักษณ์ตัวอักษร（形）2.เสียงของตัวอักษร（音）และ 3.ความหมายของตัวอักษร（义）การสอนให้ผู้เรียนเข้าใจถึงองค์ประกอบของตัวอักษรจีนนั้นจะช่วยทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตัวอักษรจีนอย่างรอบด้าน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจตัวอักษรจีนมากกว่าการให้ผู้เรียนท่องจำเพียงอย่างเดียว ผู้สอนควรจะเป็นผู้ที่ช่วยผู้เรียนสร้างการเรียนรู้ตัวอักษรจีนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ และความเข้าใจอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น การกระตุ้นหรือเป็นผู้แนะนำให้ผู้เรียน เรียนรู้ที่จะแยกเส้นขีด（笔画）ต่าง ๆ ของตัวอักษรจีนออกมา เพื่อดูว่าตัวอักษรจีนหนึ่งตัว ประกอบด้วยเส้นขีดอะไรบ้าง การสอนให้ผู้เรียนแยกองค์ประกอบโครงสร้างของตัวอักษรจีน（汉字结构）เพื่อดูว่าตัวอักษรจีนที่กำลังเรียนอยู่นี้จัดอยู่ในหมวดของโครงสร้างประเภทใด และเมื่อพบตัวอักษรจีนที่มีลักษณะรูปร่างที่คล้ายคลึงกัน หรือออกเสียงคล้าย ๆ กัน ผู้สอนควรแนะนำให้ผู้เรียนทำตารางเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัสถึงความเหมือน ความต่างของตัวอักษรจีนนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Liu and Liu (2021) ที่ชี้ให้เห็นว่าการสอนผู้เรียนโดยครอบคลุมทั้งเรื่องรูปลักษณ์ตัวอักษร（形）เสียงของตัวอักษร（音）และ ความหมายของตัวอักษร（义）ไม่เพียงแต่จะทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำตัวอักษรจีนได้ดีขึ้น แต่ยังช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนตัวอักษรจีนของผู้สอนอีกด้วย โดยผู้เขียนได้แบ่งหมวดหมู่ไว้ ดังนี้ 1) เส้นขีดพื้นฐานตัวอักษรจีน 2) ลำดับขีดพื้นฐานตัวอักษรจีน และ 3) โครงสร้างตัวอักษรจีน

2.1 เส้นขีดพื้นฐานตัวอักษรจีน

เส้นขีดพื้นฐานของตัวอักษรจีนประกอบด้วยเส้นต่าง ๆ ที่มีรูปร่างเป็นเส้นตรง เส้นนอน เส้นตรงหักมุม เส้นโค้ง หรือเส้นตรงหักมุมแล้วโค้ง ฯลฯ ซึ่งเส้นเหล่านี้ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการเรียนรู้ตัวอักษรจีนเป็นอย่างยิ่ง การทำความรู้จักและเรียนรู้เรื่องเส้นขีดของตัวอักษรจีน มีผลอย่างมากต่อความเข้าใจในเรื่องของการเขียนตัวอักษรจีน กล่าวคือถ้าหากว่าผู้เรียนไม่เข้าใจเรื่องของเส้นขีดต่าง ๆ แล้วนั้น จะส่งผลกระทบอย่างยิ่งต่อการเขียนตัวอักษรจีน ยกตัวอย่างจากการเขียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิชาเอกการสอนภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา (ชาญเดชและสุชนา, 2565) พบปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจเส้นขีดพื้นฐานของตัวอักษรจีนดังนี้ ตัวอย่างที่ 1 “学习” ตัวอักษรที่มีความผิดพลาดคือตัว “习” การเขียนตัว “习” จะประกอบไปด้วย 3 ลำดับขีด คือ 1.（ ） 横折钩 2.（丶）点 และ 3.（ノ）提 แต่ผู้เรียนเขียนเส้นขีดของตัวอักษรคำว่า “习” ผิดไป เส้นขีดที่ผิดไปคือเส้น（ ） 横折钩 ผู้เรียนเขียนเส้น（一）横 และตามด้วย竖钩（丨）ซึ่งไม่ถูกต้อง และเมื่อมองต่อไปในเรื่องของลำดับขีดตัวอักษรจีนแล้วจะพบว่า มีผลกระทบต่อความผิดพลาดในการเขียนอักษรจีนตามลำดับขีดโดยตรง ที่จากเดิมตัวอักษร “习” จะมีลำดับขีดทั้งหมดเพียง 3 ลำดับขีดเท่านั้น แต่เมื่อผู้เรียนเขียนเส้นขีดของตัวอักษรจีนผิดทำให้ลำดับขีดทั้งหมดจากเดิม 3 ลำดับขีดกลายเป็น 4 ลำดับขีดคือ 1.（一）横 2.竖钩（丨）3.（丶）点 และ 4.（ノ）提 ตัวอย่างที่2 “力” การเขียนตัว “力” จะประกอบไปด้วย 2 ลำดับขีด คือ 1.（丿）撇 และ 2.（乛）横折钩แต่ผู้เรียนเขียนเส้นขีดของตัวอักษรคำว่า “力” ผิดไป เส้นขีดที่ผิดไปคือเส้น 1.（ ） 横折钩 ซึ่งผู้เรียนเขียนเส้น 2.（乛）横折 และตามด้วย3.（丶）点 ซึ่งส่งผลกระทบต่อเรื่องของลำดับขีดเช่นเดียวกันจากเดิมลำดับขีดของคำว่า “力” นั้นมีทั้งหมด

2 ลำดับขีด แต่ผู้เรียนขาดความเข้าใจเรื่องเส้นขีดของตัวอักษรจีน จึงทำให้คำว่า “力” เขียนลำดับขีดทั้งหมดเป็น 3 ลำดับขีด

ดังนั้นการส่งเสริมหรือให้ความสำคัญกับเรื่องการสอนเส้นขีดพื้นฐานของตัวอักษรจีนนั้นถือว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ruchira (2019) ที่กล่าวว่าการที่ผู้เรียนเขียนเส้นผิดในอักษรจีน คือการที่ผู้เรียนไม่ได้สังเกตอย่างถี่ถ้วน ขาดความระมัดระวังในการเขียน สิ่งเหล่านี้เกิดจากการที่ผู้เรียนไม่เข้าใจเรื่องค์ประกอบของเส้นตัวอักษรจีน จึงทำให้เขียนผิด และบางครั้งทำให้เกิดการเขียนตัวอักษรจีนไม่ได้ จากการศึกษาสรุปได้ว่าการที่ผู้สอนไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้เรื่องเส้นขีดพื้นฐานของตัวอักษรจีนนั้น จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อตัวผู้เรียน ที่จะไม่สามารถเขียนตัวอักษรจีนได้อย่างถูกต้อง เลือกใช้เส้นที่ผิด วิธีการลากเส้นที่ไม่ถูกต้อง และสุดท้ายจะส่งผลในระยะยาวต่อทักษะการเขียนตัวอักษรจีนของผู้เรียนได้ ดังนั้นผู้เขียนจึงได้เสอนกลวิธีการสอนเรื่องเส้นขีดพื้นฐานตัวอักษรจีนและแนวทางการการบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อประกอบการเรียนการสอนไว้ดังนี้

2.1.1 กลวิธีการสอนตัวอักษรจีน เรื่องเส้นขีดพื้นฐานของตัวอักษรจีน

กลวิธีที่ 1 สอนการขีดเส้นผ่านตัวอักษรที่มีรูปร่างใกล้เคียง (形近字) การแสดงตัวอย่างของตัวอักษรจีนที่มีเส้นขีดผิดพลาดไป เพื่อแสดงให้ผู้เรียนเห็นว่า หากตนเองไม่ใส่ใจหรือขาดความระมัดระวังในการเขียนเส้นขีดต่าง ๆ จะทำให้เกิดข้อผิดผลาดได้ในการเขียนตัวอักษรจีนได้ การยกการเปรียบเทียบตัวอักษรจีนที่มีเส้นผิดพลาดไป ควบคู่กับตัวอักษรที่ถูกต้องนั้น จะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักถึงการระมัดระวังการขีดเส้นต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างคำที่มักผิดพลาดจากการขาดความระมัดระวังการขีดเส้นคือ 牛 - 午 ตัวที่ 1 牛 อ่านว่า niú แปลว่าวัว และตัวที่2 午อ่านว่า wǔ แปลว่ากลางวัน ตัวอย่างตัวอักษรใกล้เคียงที่ 2 人-入 ตัวที่ 1 人อ่านว่า rén แปลว่าคน และตัวที่2 入อ่านว่า แปลว่าเข้า ตัวอย่างตัวอักษรใกล้เคียงที่ 3几-儿 ตัวที่ 1 几อ่านว่า jǐ แปลว่ากี่(ถามจำนวน) และตัวที่2 儿อ่านว่า ér แปลว่าลูกชาย ตัวอย่างตัวอักษรใกล้เคียงที่ 4天-夫 ตัวที่ 1 天อ่านว่า tiān แปลว่ากลางวันและตัวที่2 夫อ่านว่า fū แปลว่าสามี เมื่อสังเกตถึงความใกล้เคียงของตัวอักษรแล้วจะพบว่าตัวอักษรเหล่านี้มีวิธีการเขียนที่และรูปร่างที่ใกล้เคียงกันมากซึ่งถ้าหากผู้เรียนไม่ระมัดระวังอาจจะเกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย ผู้สอนเองควรยกคำที่มีรูปร่างใกล้เคียง (形近字) เหล่านี้ขึ้นมาอธิบายให้ผู้เรียนรับรู้ และตระหนักว่าถ้าหากขีดเส้นเกินไป ขีดเส้นน้อยไป เส้นขีดหายไป จะส่งผลต่อความหมายของคำศัพท์ได้ จากการศึกษาของ Sun (2021) ระบุว่าความยากและความท้าทายต่อการเรียนตัวอักษรจีนของผู้เรียนชาวต่างชาตินั้นคือการเขียนตัวอักษรจีน ผู้สอนควรให้ความสำคัญและมุ่งเน้นการอธิบายและเปรียบเทียบตัวอักษรที่มีความใกล้เคียงกัน ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงรูปร่าง การเขียนและความหมายที่แท้จริงขิงตัวอักษรแต่ละตัว การสอนแบบเปรียบเทียบตัวอักษรจีนนั้นจะช่วยให้การจำจดของผู้เรียนจดจำได้เร็วขึ้น

กลวิธีที่ 2 การสอนความสำคัญของเส้นขีดตัวอักษรจีนให้ผู้เรียนเห็นภาพอย่างชัดเจนว่าการเรียนรู้รายละเอียดเกี่ยวกับเส้นขีดของตัวอักษรจีนนั้นมีความสำคัญอย่างไร โดยที่ผู้สอนควรเริ่มสอนเส้นขีดทีละเส้นพื้นฐานอย่างชัดเจนโดยใช้หลักการสอน 永字八法 : 点（丶）、横（一）、竖（丨）、撇（丿）、捺（㇏）、提（㇀）、折（𠃌）、钩（亅） และถัดไปเป็นเส้นแบบผสม ควบคู่ไปกับการสอนผู้เรียนเขียนเส้นขีดจาก

โจทย์ที่กำหนด โดยครูจะกำหนดเส้นขีดพื้นฐานให้ผู้เรียน แล้วให้ผู้เรียนเลือดเติมเส้นขีดตัวอื่น ๆ เข้าไปทีละเส้น เพื่อสร้างคำศัพท์ใหม่ยกตัวอย่าง เช่น ผู้สอนกำหนด 横 (一) : 一、十、干、王、玉 หรือ 捺 (丶) : 人、八、个、 และทุกครั้งที่เติมเส้นผู้เรียนจะต้องบอกได้ว่าเติมเส้นอะไรเข้าไปในตัวอักษร และตัวอักษรใหม่นี้แปลว่าอะไร อ่านว่าอะไร วิธีการนี้ไม่เพียงแต่จะฝึกให้ผู้เรียนคุ้นชินกับเส้นพื้นฐานของตัวอักษรจีน แต่ยังช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักคำศัพท์ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Huang (2017) ที่กล่าวว่าหลังจากการนำกลวิธีการสอน永字八法 มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นผู้เรียนมีจำนวนข้อผิดพลาดในการเขียนตัวอักษรจีนน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญ

2.1.2 การบูรณาการสอนตัวอักษรจีน เรื่อง เส้นขีดพื้นฐานของตัวอักษรจีน

การบูรณาการเข้ากับรายวิชาการเขียนพู่กันจีน เข้ากับการกับจัดการเรียนรู้เรื่องเส้นขีดของตัวอักษรจีน โดยยังสามารถเชื่อมโยงกับองค์ความรู้เรื่องวิวัฒนาการตัวอักษรจีนได้อีกด้วย การบูรณาการการเขียนพู่กันจีนร่วมกับการเรียนการสอนตัวอักษรจีน ผ่านทางตัวอักษรโบราณ โดยให้ผู้เรียนฝึกทักษะการเขียนตัวอักษรจีนตั้งแต่ช่วงของอักษร 隶书 เป็นต้นมา เพราะเป็นลำดับของตัวอักษรแบบแรกในหมวดหมู่ของอักษรยุคปัจจุบัน และด้วยลักษณะเด่นของตัวอักษร隶书นี้จะมีลักษณะที่อยู่ในช่วงของอักษรสมัยใหม่ ซึ่งมีความเป็นระเบียบ และเขียนไล่ลงมาตามลำดับ คือการสอนเขียนพู่กันจีนในลำดับของอักษร 楷书 โดยเริ่มหัดเขียนพู่กันจีนตังแต่เส้นขีดพื้นฐานของตัวอักษรจีน ไล่มาจนถึงเส้นขีดผสมของตัวอักษรจีน และสุดท้ายสอนเขียนพู่กันจีนตามแต่ละยุคสมัยโดยใช้ตัวอักษรเดียวกัน แต่เขียนต่างกันตามแต่ละช่วงของวิวัฒนาการตัวอักษร เริ่มต้นจาก 隶书 – 楷书 – 草书 – 行书 ตามลำดับ สรุปได้ว่าในวิธีการบูรณาการนี้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เส้นขีดพื้นฐานของตัวอักษรจีน มาจนถึงเส้นขีดผสม และท้ายที่สุดได้ใช้พู่กันจีนเขียนตัวอักษรจีนเต็มตัว และเขียนตัวอักษรไล่ตามลำดับวิวัฒนาการอีกด้วย ซึ่งการนำกลวิธีการเขียนพู่กันจีนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตัวอักษรจีนให้กับชาวต่างชาตินั้นไม่เพียงแต่จะทำให้เนื้อหาดูเข้มข้นและน่าสนใจขึ้น แต่ยังช่วยให้ผู้เรียนชาวต่างชาติได้สัมผัสกับศิลปะการเขียนพู่กันจีนอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและเข้าใจวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนอีกด้วย (Jiang & Liu, 2022)

2.2 ลำดับขีดพื้นฐานตัวอักษรจีน

จากกลวิธีการจัดการลำดับขีดตัวอักษรจีน 汉字基本笔顺เรียนรู้เรื่องเส้นขีดพื้นฐานของตัวอักษรจีนแล้ว เรื่องที่สำคัญและเป็นสิ่งที่มาพร้อมกับเส้นขีดตัวอักษรจีนก็คือเรื่องลำดับขีดตัวอักษรจีน ในทุกภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาไทย อังกฤษ หรือภาษาจีน ทุกภาษาล้วนมีลำดับการลากเส้นของตัวอักษรเหมือนกัน ยกตัวอย่างเช่นการเขียนลำดับขีดในภาษาไทย ถ้าหากว่าเราจะเขียนพยัญชนะ “ก.ไก่” เราจะต้องเริ่มการเรียนจากมุมล่างซ้ายของตัวอักษร แล้วลากเส้นตรงขึ้นไป ต่อมาให้ลากเส้นสั้น ๆ ไปด้านซ้าย แล้วหักกลับขวาทันที ลาดเส้นโค้งพอประมาณไปทางขวา สุดท้ายลากเส้นนั้นยาว ลงมาจนถึงจุดแรกเริ่มทางด้านซ้าย เช่นเดียวกันกับภาษาจีน ที่มีวิธีการเขียนลำดับขีดพื้นฐานโดยเริ่มจากบนลงล่าง จากทางซ้ายไปทางขวา ยกตัวอย่างเช่นคำว่า “个” 撇 (丿) + 捺 (丶) + 竖 (丨) ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่า อักษรจีนนั้นจะเริ่มจากขีดด้านบนซ้ายก่อน แล้วไล่มาทางด้านบนขวา สุดท้ายลากลงมาจากบนลงล่าง แต่จากการศึกษาข้อมูลผู้เรียนชาวต่างชาติที่ศึกษาภาษาจีนพบว่าตัวอักษรจีนมีความซับซ้อนของการเขียน การเรียนการสอนยังขาดประสิทธิภาพและแรงจูงใจ

อิทธิพลต่อภาษาแม่ที่มีผลกระทบในเชิงลบต่อการเรียนตัวอักษรจีน และวิธีการสอนที่ไม่เหมาะสมส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการเรียนเรื่องลำดับขีดของตัวอักษรจีน ปัญหาการเขียนอักษรจีนของผู้เรียนชาวไทยได้รับผลกระทบจากกฎการเขียนภาษาไทยและปัญหาความไม่เข้าใจกฎการเขียนของอักษรจีน (Li Na, 2013) จากการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนของผู้เรียนชาวไทย และได้ข้อเสนอให้ครูผู้สอนไว้ว่า ผู้สอนเองควรให้ความสนใจ การเขียนอักษรจีนให้ถูกต้อง ผู้สอนจำเป็นต้องอธิบายอักษรจีนให้ชัดเจน แสดงให้เห็นความแตกต่างของการเขียนอักษรไทยกับอักษรจีนและจะต้องให้ผู้เรียนได้รับการฝึกการเขียนลำดับขีดของอักษรจีนให้มากยิ่งขึ้น (Wang, 2017b)

2.2.1 กลวิธีการสอนตัวอักษรจีน เรื่องลำดับขีดพื้นฐานตัวอักษรจีน

กลวิธีที่ 1 ผู้สอนจะต้องอธิบายหลักการเขียนตัวอักษรจีนตามลำดับขีดให้แก่ผู้เรียนอย่างชัดเจน ด้วยลักษณะโครงสร้างของตัวอักษรจีนที่มีความหลากหลาย ทำให้ส่งผลต่อวิธีการเขียนตัวอักษรจีน รูปแบบตัวอักษรจีนแต่ละโครงสร้างจะมีวิธีการเขียนแต่แตกต่างกันออกไป โดยผู้เขียนขอเสนอแนวทางอธิบายการเขียนตัวอักษรจีนไว้ดังนี้ 1) แนวนอนก่อน จากนั้นตามด้วยแนวตั้ง 先横后竖 หากมีลายเส้นแนวนอนและลายเส้นแนวตั้งตัดกันในข้อความ ควรเขียนลายเส้นแนวนอนก่อนแล้วจึงวาดลายเส้นแนวตั้ง 木、十และ 五 2) เริ่มจากเส้นปาดซ้ายก่อนแล้วตามด้วยเส้นปาดขวา 先撇后捺 3) เขียนเส้นนอนก่อนแล้วเขียนเส้นปาดซ้าย 先横后撇 4) การใส่จุด （点） ลำดับการเขียนจุด点笔的顺序 ถ้าหากว่าตำแหน่งของจุดอยู่มุมบนควรเขียนจุดก่อนเช่น 它、广 แต่ถ้าตำแหน่งของจุดอยู่ล่างต้องเขียนจุดทีหลัง เช่น 太、热 5) เขียนจากบนลงล่าง由上至下 6) จากซ้ายไปขวา 从左到右 7) เขียนตรงกลางก่อนแล้วค่อยเขียนด้านข้าง 先中间后两边 เช่น 永、小、丞 8) ถ้าตัวอักษรมีโครงสร้างแบบปิดด้านบนซ้ายหรือด้านบนขวา 上包围结构 จะต้องเขียนโครงปิดก่อน จึงจะเขียนลำดับตำแหน่งกลางได้ เช่น 可、句、床、居 9) ถ้าตัวอักษรมีลักษณธมีฐานมารองรับหรือเส้น 走字旁 จะต้องให้ผู้เรียนเขียนตัวอักษรที่ถูกล้อมก่อน หลังจากนั้นเขียนฐานรองตัวอักษร เช่น 这、达、过 10) โครงสร้างกึ่งปิดที่มีลักษณะล้อมรอบตัวอักษรแต่มีช่องว่างด้านบน 下包围结构 จะต้องเขียนที่ตัวอักษรที่ถูกล้อมก่อน แล้วจึงเขียนกรอบล้อมตัวอักษร เช่น 画、函 11) โครงสร้างที่มีลักษณะกึ่งปิดแบบล้อมรอบตัวอักษร3ด้านยกเว้นด้านล่าง 上包围结构 วิธีการเขียนลำดับขีดที่ถูกต้องคือต้องเขียนกรอบนอกที่ล้อมก่อน จึงจะเขียนตัวอักษรด้านในที่ถูกล้อม เช่น冈、闭、咸 12) โครงสร้างกึ่งปิดมีลักษณะล้อมรอบตัวอักษรจีนแต่มีช่องเปิดด้านขวา 左三包围结构 จะต้องเขียนด้านในก่อน แล้วจึงเขียนกรอบด้านนอก เช่น 匠、区、 医 และ13) โครงสร้างตัวอักษรจีนที่มีลักษณะล้อมรอบด้วยกรอบสี่เหลี่ยมทั้ง 4 ด้าน 全包围结构 ต้องเขียนกรอบนอกทั้งสามด้านก่อน หลังจากนั้นขีดเส้นปิดบริเวณด้านล่างสุดของตัวอักษร เช่น 国、围、因 หลักการเขียนตัวอักษรจีนตามลำดับขีดข้างต้น ผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอธิบายให้ผู้เรียนรับรู้อย่างละเอียด ฝึกฝนการเขียนแบ่งออกเป็น 13 ช่วง เริ่มต้นมาตั้งแต่ขั้นที่ 1 ถึง 13 เพื่อสร้างความชัดเจนให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Zarina, 2020) ผู้สอนควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อการเรียนเรื่องการลากเส้นขีดตามลำดับขีด เริ่มต้นสอนการเขียนตัวอักษรจีนตามลำดับขีดก่อน เพราะผู้เรียนภาษาจีนชาวต่างประเทศจะมีความสับสนอย่างมากต่อการลากเส้นขีดให้ถูกต้องตามลำดับ ดังนั้นการสอนด้วยวิธีการเริ่มต้นจากเขียน

ลำดับขีดโดยแบ่งตามโครงสร้างตัวอักษรนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการแยกแยะโครงสร้างไปพร้อมกับจดจำการเขียนตามลำดับขีดได้

2.2.2 การบูรณาการการสอนตัวอักษรจีน เรื่องลำดับขีดพื้นฐานตัวอักษรจีน

การบูรณาการที่ 1) ผู้สอนสามารถบูรณาการการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แอปพลิเคชันในการเข้ามามีส่วนช่วยในชั้นเรียนเพื่อสร้างความน่าสนใจและสร้างภาพจำให้แก่นักศึกษา Liu Mengyu (2021) เชื่อว่ากลยุทธ์การเรียนรู้อักษรจีนที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงช่วยเพิ่มความสามารถในการเขียนและประยุกต์ใช้อักษรจีนของผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกด้วย ซึ่งในปัจจุบันมีแอปพลิเคชันหรือเว็บไซค์มากมายที่สามารถทำให้ผู้เรียนเห็นภาพการเขียนตัวอักษรจีนตามลำดับขีดได้อย่างชัดเจน โดยผู้เขียนได้เสนอรายชื่อแอปพลิเคชัน และ website ไว้ดังต่อไปนี้ 1) App: Pleco 2) App: 汉字书写练习3) App: Pleco: Strokes Order 4) App: 打字超人 website: 1) 汉字屋(Hanzi Wu) - https://www.hanziwu.com/ 2) 汉字笔画查询 - https://www.bmcx.com/ 3) 笔顺查询 - https://www.hao86.com/ และ 4)汉字笔顺查询 - http://bs.kaishicha.com/ แอปพลิเคชันและโปรแกรมที่ผู้เขียนแนะนำไว้นี้ ถือเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึง และตรวจสอบความผิดถูกของการเขียนตามลำดับจีนได้ตลอดเวลา

2.3 โครงสร้างตัวอักษรจีน汉字结构

หลังจากผู้เรียนเรียนรู้เรื่องเส้นขีดพื้นฐานตัวอักษรจีน และเรื่องลำดับขีดของตัวอักษรจีนแล้วนั้น องค์ความรู้ที่สำคัญต่อการเรียนรู้ตัวอักษรจีนอีกหนึ่งอย่างคือโครงสร้างของตัวอักษรจีน โดยโครงสร้างของตัวอักษรจีนแบ่งออกเป็นทั้งหมด 7 โครงสร้างหลัก 6 โครงสร้างย่อย ประกอบด้วย

1. (左右结构) 2. (上下结构) 3. (左中右结构) 4. (上中下结构) 5. 半包围结构：5.1) . (右上包围结构) 5.2) . (左上包围结构) 5.3) . (左下包围结构) 5.4) . (上三包围结构) 5.5) . (下三包围结构) 5.6) . (左三包围结构) 6. (全包围结构) 7. (镶嵌结构) โครงสร้างของตัวอักษรจีนถือเป็นตัวจัดระเบียบของตัวอักษรจีน ตัวอักษรจีนทุกตัวมีโครงสร้างเป็นของตัวเอง แต่ไม่ว่าอักษรจีนจะมีโครงสร้างแบบใด โดยรวมแล้วล้วนเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส ไม่ว่าตัวอักษรจีนนั้นจะมีส่วนประกอบของกี่ส่วน (无论有多少部件) แต่เมื่อเขียนออกมาแล้วก็ยังคงมีโครงสร้างที่คงที่เป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส (Gao, 2022) ในการเขียนตัวอักษรจีนสักตัวหนึ่ง ผู้เขียนจำเป็นจะต้องเข้าใจโครงสร้างของตัวอักษรจีนตัวนั้น เพื่อการเขียนที่ถูกต้อง เป็นระเบียบ และสวยงาม

ตาราง 1 แผนภาพตัวอย่างโครงสร้างตัวอักษรจีนบางส่วน

汉字结构			结构图形	例字
左右结构	左右结构			妈、他、你、好、的、打、语、行
	左中右结构			班、谢、湖、脚、树、游、假、倒、
上下结构	上下结构			音、爸、李、号、杏、雪、学、香
	上中下结构			寄、高、害、器、燕、宴、草、蕉
包围结构	两面包围	上左包围		病、后、在、石、房、庆、友、历
		上右包围		可、包、司、武、式、或、栽、氧
		下左包围		进、赵、这、边、过、达、追、毯
	三面包围	上三包围		风、问、网、向、闪、间、周、同
		下三包围		山、凶、幽、画、函
		左三包围		巨、区、匠、匹、医
	四面包围			四、回、园、国、因、图、困、圆

จากตาราง 1 จะเห็นว่าตัวอักษรจีนแต่ละตัวจะมีลักษณะโครงสร้างแต่แตกต่างกันไป และยังเชื่อมโยงกับเรื่องของลำดับขีดตัวอักษรจีนที่จะเริ่มการเขียนจากบนลงล่าง จากซ้ายไปขวา และจากการแสดงตารางนี้เราจะเห็นว่า ยังมีวิธีการเขียนอีกหลายแบบเช่น การเริ่มเขียนจากในกรอบไปนอกกรอบ การเริ่มเขียนจากส่วนบนแล้วมีฐานรองที่ซึ่งหากผู้เขียนไม่มีความเข้าใจเรื่องโครงสร้างตัวอักษรจีน อาจส่งผลต่อการเขียนตัวอักษรจีนได้ ดังตัวอย่างดังต่อไปนี้ “杯子” เมื่อแยกศึกษาทีละคำ 杯 คือตัวอักษรจีนที่มีโครงสร้างซ้ายขวาภาษาจีนคือ 左右结构 และ 子 มีโครงสร้างแบบเดี่ยว 独体结构 แต่จะเห็นว่าผู้เรียนมีความสับสนหรือขาดความเข้าใจในเรื่องของโครงสร้างตัวอักษรจีน หรือไม่ได้ให้ความสำคัญกับโครงสร้างตัวอักษรจีนนั้น จะทำให้การเขียนตัวอักษรจีนมีโครงสร้างที่ไม่ถูกต้องส่งผลกระทบต่อทั้งพยางค์การออกเสียงและความหมายของคำซึ่งคำว่า 杯 ที่ผู้เรียนเขียนออกมานั้นจะกลายเป็นตัวอักษรโครงสร้างเดี่ยว 独体结构 ส่งผลให้ตัวอักษรคำว่า 杯子 นั้นมีพยางค์การอ่านออกเสียงเพิ่มจากเดิม 2 พยางค์กลายเป็น 3 พยางค์ และความหมายที่เดิมว่าแก้วแต่เมื่อผู้เรียนเขียนออกมาเป็นโครงสร้างดังกล่าว ความหมายจะแปลว่า 1) 木 แปลว่าไม้ 2) 不 แปลว่าไม่ และ 3) 子 แปลว่าลูกชาย จากการรวบรวมข้อมูลการเขียนตัวอักษรจีนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิชาเอกการสอนภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาพบว่า ผู้เรียนยังขาดความเข้าใจในเรื่องของโครงสร้างตัวอักษรจีน (ชาญเดช และสุชนา, 2565) ตัวอย่างการเขียนดังต่อไปนี้ -都， -搬，-她，-楼 เป็นต้น

2.3.1 กลวิธีการสอนตัวอักษรจีน เรื่องโครงสร้างตัวอักษรจีน

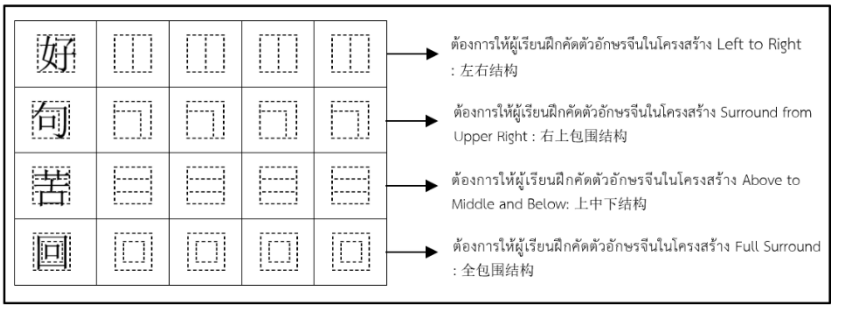
กลวิธีที่ 1 การสอนเขียวตัวอักษรจีนตามส่วนประกอบของตัวอักษร โดยผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอธิบายรายละเอียดของตัวอักษรจีนให้กับผู้เรียนได้เข้าใจ โดยการเริ่มสอนตั้งแต่ภาพรวมคือโครงสร้างว่าตัวอักษรดังกล่าวมีโครงสร้างจัดอยู่ในหมวดหมู่โครงสร้างใด และหลังจากนั้นให้อธิบายองค์ประกอบของตัวอักษรที่กำลังศึกษา อธิบายให้ผู้เรียนฟังอย่างชัดเจนถึง

เส้นขีดต่าง ๆ เพราะเส้นขีดต่าง ๆ ที่ได้กล่าวถึงแล้วข้างต้น สามารถนำมาใช้เขียนประกอบกันเป็นตัวอักษรจีนได้อย่างอิสระ เช่น นำเส้น 横 (一) + 竖 (丨) ได้เท่ากับตัวอักษร 十 โครงสร้างตัวอักษรจีนคือโครงสร้างอักษรเดี่ยว หรือตัวอย่างที่ 2 การสอนคำว่า 棚 โดยคำนี้จะประกอบด้วย “木” + “朋” และ “朋” ยังสามารถแยกส่วนประกอบได้อีกคือ “月”+ “月” เป็นต้น นี่เป็นวิธีที่ผู้สอนสามารถอธิบายตัวอักษรจีนให้กับผู้เรียนได้อย่างละเอียดตามประเภทการทำงานของส่วนประกอบของตัวอักษรจีน นั่นคือ การจำแนกบทบาทของส่วนประกอบของตัวอักษรจีนในการผสมตัวอักษรจีน สามารถแบ่งออกเป็นส่วนประกอบของเสียง ส่วนประกอบของความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gao (2022) ที่ระบุว่าหลังจากการทำลองใช้วิธีการสอนแบบอธิบายองค์ประกอบตัวอักษรจีนแล้วเป็นเวลา 4 เดือน ผู้เรียนมีพัฒนาการเขียนตัวอักษรจีนที่ดีขึ้น และงานวิจัยของ Yan (2016) ที่ระบุว่าการสอนโครงสร้างอักษรจีนเป็นวิธีการพื้นฐานในการสอนอักษรจีนแก่ผู้เรียนชาวต่างชาติ โดยเริ่มจากส่วนประกอบของอักษรจีน ผู้เรียนต่างชาติจะค่อยๆ เชี่ยวชาญโครงสร้างของอักษรจีน ตั้งแต่เส้นขีดไปจนถึงส่วนต่าง ๆ จากส่วนต่าง ๆ ไปจนถึงอักขระทั้งหมด ฝึกฝนกฎการผสมและความสัมพันธ์แบบลำดับชั้นของอักษรจีน และเข้าใจโครงสร้างตัวอักษรจีนได้ดียิ่งขึ้น

กลวิธีที่ 2 การสอนแบบแสดงภาพโครงสร้างไปพร้อมกับตัวอักษร คือการที่ผู้สอนสอนตัวอักษรจีนหรือสอนคำศัพท์ใดคำศัพท์หนึ่ง ควรแสดงภาพโครงสร้างของตัวอักษรจีนนั้น ๆ ให้กับผู้เรียนเห็นด้วย เพื่อสร้างความเข้าใจต่อองค์ประกอบของตัวอักษรจีน ว่ามีทิศทางการเขียนเข้าใจและสามารถคาดคะแนนความเล็ก ความใหญ่ ความสูง หรือความสั้น ของเส้นขีดต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ตำแหน่งของตัวอักษรบน ล่าง ซ้าย หรือขวา โดยเฉพาะสำหรับผู้เรียนขั้นเริ่มต้นที่ยังไม่คุ้นชินกับโครงสร้างของตัวอักษรจีน เมื่อผู้เรียนได้เห็นโครงสร้างอย่างชัดเจนแล้วและผ่านการเรียนภาษาจีนไปสักระยะหนึ่ง ผู้เรียนจะมีความคุ้นชินและสามารถเขียนตัวอักษรจีนตามโครงสร้างได้อย่างถูกต้อง และจะเริ่มเขียนโครงสร้างที่ซับซ้อนได้ดีขึ้นตามลำดับ จากการศึกษาพบว่าในแง่ของกฎการสอน การสอนโครงสร้างส่วนประกอบเป็นไปตามหลักการจากง่ายไปหาซับซ้อน ทีละขั้นตอน และปลูกฝังทักษะพื้นฐานที่มั่นคง การสอนโครงสร้างส่วนประกอบนั้นต้องการให้ผู้เรียนเชี่ยวชาญส่วนประกอบพื้นฐานและโครงสร้างและรูปทรงต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่าเป็นทักษะพื้นฐานของการเรียนรู้ตัวอักษรจีนทั้งหมด และการฝึกฝนทักษะพื้นฐานนี้เริ่มจากส่วนประกอบที่ง่ายที่สุดของตัวอักษรจีน สิ่งนี้ช่วยลดความยากสำหรับผู้เรียนต่างชาติในการเรียนรู้อักษรจีนสำหรับผู้เริ่มต้น (Zhang, 1990)

2.3.2 การบูรณาการการสอนตัวอักษรจีน เรื่อง โครงสร้างตัวอักษรจีน

เพื่อเป็นการแสดงแผนภาพโครงสร้างตัวอักษรจีน ควรบูรณาการการเขียนตัวอักษรจีนตามโครงสร้างเข้ากับแบบฝึกทักษะการเขียนตัวอักษรจีน ที่โดยส่วนมากจะมีลักษณะเป็นช่องสี่เหลี่ยม ซึ่งอาจจะมีเส้นปะด้านในที่แตกต่างกันไปเช่น และที่ได้รับความนิยมที่สุดก็คือช่องการคัดตัวอักษรจีนแบบ 田字格 部件 แต่ในการบูรณาการครั้งนี้ เพื่อเป็นการฝึกทักษะการเขียนตัวอักษรจีนตามโครงสร้างของผู้เรียนที่ชัดเจน ผู้เขียนได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้ ผู้สอนควรนำสมุดคัดจีนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เพิ่มเติมเส้นปะในช่องสี่เหลี่ยมของสมุดคัดจีน แสดงให้ผู้เรียนเห็นอย่างชัดเจนว่าตัวอักษรที่กำลังจะเขียนมีโครงสร้างแบบใด ควรเขียนอย่างไรให้อยู่ในกรอบที่กำหนด เพื่อให้เห็นช่องตารางสมุดคัดจีนที่ชัดเจน จากเดิมที่ต้องคาดคะเนโครงร่าง ขนาด ความสั้นยาวของเส้นขีดได้ ผู้เขียนจะขอยกตัวอย่างดังต่อไปนี้ช่องตารางตามโครงสร้างตัวอักษรจีนดังนี้

ภาพที่ 4 ตัวอย่างการบูรณาการสมุดคัดจีนที่มีโครงสร้างตัวอักษรจีนที่หลากหลาย

บทสรุป

การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอนตัวอักษรจีนในประเทศไทยในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร โครงสร้างทางเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ยังเป็นปัญหาต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาจีน การเรียนการสอนเรื่องของเส้นขีด หรือการเขียนอักษรจีนที่ผิดแทนที่ตัวที่ถูก ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเรียนตัวอักษรจีนของผู้เรียนชาวไทยเป็นอย่างยิ่ง การสอนตัวอักษรจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยนั้นมีองค์ประกอบจากหลายปัจจัย บทความวิชาการฉบับนี้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการมุ่งพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตัวอักษรจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทย ในรูปแบบการบูรณาการองค์ความรู้ที่เกี่ยวโยงกันทั้งการผสมผสานระหว่างภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ วัฒนธรรมและเทคโนโลยี โดยเฉพาะการส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อตัวอักษรจีนให้แก่ผู้เรียน ผ่านการนำเสนอกลวิธีการสอนและการบูรณาการองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องหลากหลาย มาประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวางรากฐานความรู้ ความเข้าใจให้แก่ตัวผู้เรียน ตั้งแต่ประวัติความเป็นมาของตัวอักษรจีน ผ่านเรื่องราวของการวิวัฒนาการตัวอักษรจีน รูปแบบและวิธีการเขียนตัวอักษรจีนในแต่ละยุคสมัย ตลอดจนการเสนอกลวิธีและการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนเรื่องของเส้นขีดพื้นฐานของตัวอักษรจีน ลำดับขีดตัวอักษรจีนและโครงสร้างพื้นฐานของตัวอักษรจีน โดยได้เสนอแนวทางการสอนตัวอักษรจีนไว้ดังนี้ 1) วิวัฒนาการของตัวอักษรจีน 1.1) กลวิธีการสอนตัวอักษรจีน และ1.2) การบูรณาการการสอนตัวอักษรจีน เรื่อง วิวัฒนาการตัวอักษรจีน 2)องค์ประกอบของตัวอักษรจีน 2.1) เส้นขีดพื้นฐานตัวอักษรจีน汉字基本笔画 2.1.1) กลวิธีการสอนตัวอักษรจีน เรื่อง เส้นขีดพื้นฐานของตัวอักษรจีน汉字基本笔画 2.1.2) การบูรณาการสอนตัวอักษรจีน เรื่อง เส้นขีดพื้นฐานของตัวอักษรจีน 汉字基本笔画 2.2) ลำดับขีดพื้นฐานตัวอักษรจีน 汉字基本笔顺 2.2.1) กลวิธีการสอนตัวอักษรจีน เรื่องลำดับขีดพื้นฐานตัวอักษรจีน 汉字基本笔顺 2.2.2) การบูรณาการการสอนตัวอักษรจีน เรื่องลำดับขีดตัวอักษรจีน 汉字基本笔顺 2.3) โครงสร้างตัวอักษรจีน 汉字结构 2.3.1) กลวิธีการสอนตัวอักษรจีน เรื่องโครงสร้างตัวอักษรจีน 汉字结构 และ 2.3.2) การบูรณาการการสอนตัวอักษรจีน เรื่องโครงสร้างตัวอักษรจีน 汉字结构

ทั้งนี้ผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอธิบายรายละเอียดองค์ประกอบของตัวอักษรจีนให้กับผู้เรียนอย่างชัดเจน และจะต้องเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อตัวอักษรจีนให้กับผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้

ผู้เรียนเกิดความเชื่อมโยงทางความรู้ที่เกี่ยวข้องกับตัวอักษรจีนผ่านการบูรณาการองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและได้รับความรู้ที่ครอบคลุม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำองค์ความรู้ในบทความนี้ไป ใช้ต่อยอดในอนาคต

1.1 องค์ความรู้จากบทความนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอนในหัวข้อตัวอักษรจีนแก่ผู้เรียนภาษาจีนในระดับต้นถึงระดับกลางได้

1.2 องค์ความรู้ในบทความนี้สามารถนำไปเป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบกลวิธีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตัวอักษรจีนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตัวอักษรจีนผ่านกลวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะในการนำองค์ความรู้ในบทความนี้ไปใช้ในงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 องค์ความรู้ในบทความวิชาการนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของกลวิธีการจัดการเรียนการสอนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับตัวอักษรจีนเท่านั้น ควรนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปต่อยอดเพื่อพัฒนาหรือหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนตัวอักษรจีนในรูปแบบอื่น ๆ ในอนาคต เพื่อเป็นการร่วมกันพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในหัวข้อตัวอักษรจีนต่อไป

2.2 องค์ความรู้จากบทความนี้สามารถนำไปต่อยอดเพื่อการศึกษาและวิจัยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการเรียนการสอนตัวอักษรจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยได้ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

พรนภา สวัสดี. (2566, 23 มีนาคม). *ไทย-จีน กระชับความร่วมมือกับด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษา*. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. https://www.mhesi.go.th/index.php/news-and-announce-all/news-all/executive-ps-news/8801-2023-03-23-03-21-51.html

พิชัย แก้วบุตร. (2564). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดรัฐบาล ภูมิภาคภาคใต้. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 13(1), 58–83.

ปารีชะ รักเกื้อ และรัฐพร ศิริพันธุ์. (2564). การศึกษาข้อผิดพลาดในการเขียนอักษรจีนของนักศึกษาวิชาโทภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 17(2), 45–60.

Chen, G. (2013). *Jiben Hanzi fazhan shi de Hanzi jianhua fangfa yanjiu* (基本汉字发展史的汉字简化方法研究) [Master's thesis, Qufu Normal University]. China National Knowledge Infrastructure.

Dai, M. Y. (2024). *Research on teaching Chinese characters to foreign students in the primary stage from the perspective of "component—culture"* [Master's thesis, Zhejiang University of Science and Technology]. https://link.cnki.net/doi/10.27840/d.cnki.gzjkj.2024.000113

Gao, X. (2022). *Research on the influence of Chinese character configuration consciousness on Thai learners' recognition and writing of Chinese characters* [Master's thesis, Northwest Normal University]. China National Knowledge Infrastructure.

Guo, L. (2024). Hanzi yanbian donghua dui xiaoxuesheng Hanzi xuexi xingqu de yingxiang (汉字演变动画对小学生汉字学习兴趣的影响). *Duxiesuan* (读写算), (34), 55–57.

Han, J. (1999). *China's cultural heritage*. Beijing Language and Culture University Press.

http://www.cnki.net

Huang, X. (2017). *Practice and effect evaluation of applying the "Eight Methods of Yong" to assist the writing of Thai Chinese characters* [Master's thesis, Yunnan University]. https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbname=CMFD201901&filename=1017216545.nh

Jaruwan, D., Punyisa, K., & Panwita, C. (2021). Strategies for teaching Chinese characters to Thai learners. *EAU Heritage Journal Social Science and Humanities, 11*(2), 27–38.

Jiang, W., & Liu, Z. (2022). Shufa yuansu zai duiwai Hanzi jiaoxue zhong de yingyong (书法元素在对外汉字教学中的应用). *Hanzi Wenhua* (汉字文化), (S1), 167–168. https://doi.org/10.14014/j.cnki.cn11-2597/g2.2022.s1.051

Kan, W., Fan, X., & Yang, K. (2020). Educational research on promoting Chinese character culture based on the history of Chinese character evolution and its impact on society. *Industry and Technology Forum*, (6), 164–165.

Liu, D., & Liu, X. (2021). Duomotai lilun zai duiwai Hanzi jiaoxue zhong de yingyong yanjiu (多模态理论在对外汉字教学中的应用研究). *Journal of HUBEI Open Vocational College, 32*(10), 141–146. https://doi.org/10.3969/j.issn.2096-711X.2021.10.063

Mandarin Blueprint. (n.d.). *Understanding Chinese characters: The basics you need to know*. https://www.mandarinblueprint.com/tag/character-components/

Naris, W. (2022). The study of the problems of Chinese characters teaching in Thailand. *Journal of Chinese Language and Culture, Huachiew Chalermprakiet University, 9*(1), 53–65.

Pan, L., Lin, W., Jitsing, A., & Jia, M. (2021). Research on the principles and teaching strategies of the Chinese characters for Thai students. *Silpakorn University Journal*.

Qu, L. (2022). *Zhuanshu tedian yong ba ge zi xingrong*. https://m.xjzsks.com/bangdating/48941.shtml

Ruchira, M. (2019). *The development of the writing practice of Chinese compound characters using associative memory techniques for Chinese character recognition of 10th grade students* [Master's thesis, Naresuan University]. http://www.edu.nu.ac.th/th/news/docs/download/2020_09_16_16_32_18.pdf

Rungsinee, P., Jantana, P., Sangjan, S., & Nontika, P. (2018). Effectiveness of question based learning of nursing students at The Royal Thai Army Nursing College. *Journal of The Royal Thai Army Nurses, 19*(3), 126–137.

Sun, Y. (2021). Xingjinzi jiaoxue celve tanjiu—yi HSK sanji kaoshi dagang wei li (形近字教学策略探究—以HSK三级考试大纲为例). *Heilongjiang University, Harbin*, (5), 133–135. https://doi.org/10.16322/j.cnki.23-1534/z.2021.05.045

Tang, M. (2022). Hanzi de fazhan—cong jiaguwen dao xiandai hanzi de yanbian guocheng (汉字的发展—从甲骨文到现代汉字的演变过程). *Shuyuhua* (书与画), (5), 28–33.

Thairath Money. (2024, September 25). *คนไทยเรียนภาษาจีนพุ่ง Duolingo เผยเป็นคอร์สที่โตไวสุด เตรียมรุกตลาดไทย*. ไทยรัฐออนไลน์. https://www.thairath.co.th/money/tech_innovation/tech_companies/2816351

Wang, L. (2017a). Litan Taiguo zhongxuesheng Hanzi bishun xide pianwu (例谈泰国中学生汉字笔顺习得偏误). *Wenxue Jiaoyu* (文学教育), (10), 126–127. https://doi.org/10.16692/j.cnki.wxjyx.2017.10.064

Wang, Q. (2017b). *The error analysis and teaching strategy research of the Chinese character of Thai middle school students—A case study of Roi-Et Wittayalai School* [Master's thesis, Zhengzhou University]. China National Knowledge Infrastructure.

Xu, Z. (2019). Hanzi yanbian ji fazhan guilv jianxi (汉字演变及发展规律简析). *Journal of Liaoning TV&Radio University*, (4), 83–86.

Yan, H. (2016). Hanzi bujian jiegou jiaoxue fangfa zai duiwai Hanzi jiaoxue zhong de yunyong (汉字部件结构教学方法在 对外汉字教学中的运用). *Xiandai Yuyan* (现代语文), (8), 142–144.

Zaheer, M. (2024). *30 most spoken languages in the world in 2050*. Yahoo Finance. https://finance.yahoo.com/news/30-most-spoken-languages-world-221718695.html

Zeng, Q. (2021). *"Analysis, interpretation, elaboration": An exploration of Chinese character cultural interpretation as a teaching method of Chinese characters for foreign children—A case study of the first grade of Pahoa Primary School in Indonesia* [Master's thesis, Zhejiang University of Science and Technology]. China National Knowledge Infrastructure.

Zhang, W. (1990). Cong Hanzi bujian dao Hanzi jiegou—tan duiwai Hanzi jiaoxue (从汉字部件到汉字结构一谈对外汉字教学). *Shijie Hanyu Jiaoxue* (世界汉语教学), (2), 112–120. https://doi.org/10.13724/j.cnki.ctiw.1990.02.012